Ankenævnet *for* Forsikring

Den 23. januar 2019 blev i sag nr. 90237:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

Danske Forsikring
Borupvang 4
2750 Ballerup

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har hus- og indboforsikring. I klagen af 16/6 2017 til nævnet har klageren bl.a. anført:

> "Skadedato: 19-12-2013
> …
> Nedenstående klage omhandler følgeskader af ovenstående anmeldte rørskade og involverer både Familiens Basis 2 -forsikring forsikringsnummer … og min husforsikring forsikringsnummer …
> …
> **5. <u>Den afgørende problemstilling som jeg ønsker Ankenævnets vurdering af.</u>**
> Mit hovedformål med at indsende klagen til ankenævnet er at få ankenævnets vurdering af om der med det materiale, som på nuværende tidspunkt foreligger i sagen - i tilstrækkeligt omfang sandsynliggør at der er en sammenhæng mellem rørskaden og skimmelsvamp prøverne fra den 14. februar 2014.
>
> Det vil jeg gerne have afklaret inden jeg sætter yderligere skimmelsvampeundersøgelser i gang i huset. Det kan nemlig betyde at jeg også skal have lavet omfattende undersøgelser af vandpåvirkningen af murværket i skillevæggen mellem badeværelse og entreen hos Teknologisk Institut.
>
> Jeg agter nemlig efterfølgende at køre en retssag for at få retssystemets vurdering af om der er tilstrækkelig dokumentation for en årsagssammenhæng.
>
> Hvor mit mål med et besøg og undersøgelse af Teknologisk Instituts skimmelsvampe-rådgivere primært har været at få udarbejdet en skimmelsaneringsplan og en kvalitetssikring af skimmelsvampe bekæmpelsen således at jeg ender op med at få dokumentation for at mit hus igen er fri for skimmelsvamp og at jeg med god samvittighed kan sælge det videre til en ny ejer.

Efter min og mine rådgiveres vurdering er hovedårsagen til dårligt indeklima og skimmelsvamp i huset i 2013 beskrevet i afsnit 6.1.1.1.

Danske Forsikrings mål med undersøgelsen af Teknologisk Instituts skimmelsvampe-rådgivere er at påvise at der er eller har været andre årsager end rørskaden til at der i skimmelprøven fra den 14. februar 2014 var meget kraftig vækst.

Det er således meget ærgerligt at der er gået så lang tid, hvor [ingeniøren] ikke har kunnet få grønt lys fra [taksator 2] til at gå i gang med undersøgelserne i huset. Da [ingeniøren] omsider i december 2016 fik grønt lys fra [taksator 2] til at igangsætte undersøgelserne var [ingeniøren] meget usikker på at en undersøgelse ville føre til noget som helst. Det var fordi at der var gået så lang tid siden skimmelsvampen blev fjernet (august 2013) og kilden til fugtproblemerne (januar 2014). Jeg valgte derfor at aflyse besøget i december 2016.

Jeg tænkte derfor at vi måtte lave en ny aftale med en uvildig part, som var uafhængig af kommercielle interesser og som også i retssager bliver betragtet som landets største ekspertise på området. Det var derfor at jeg umiddelbart herefter kontaktede Teknologisk Instituts skimmelsvampe-rådgivere og derefter skrev en omfattende klage til Danske Forsikring.

6. Sagsfremstilling og redegørelse for sagsnummer 90237.
I det følgende er der redegjort for sagsforløbet i kronologisk rækkefølge.

6.1.1. Forløbet af sagen inden anmeldelse af rørskade til Danske Forsikring.
Der var i starten ikke nogle synlige tegn på rørskade i huset og derfor blev der ikke i første omgang tænkt i at der kunne være tale om en forsikringsskade. Det var først langt senere efter at jeg opdagede sort skimmel svamp på undersiden af gulvvinylen at jeg overhovedet begyndte at tænke i de baner.

Man kan således i utallige vejledninger læse om risikoen for skimmelsvamp når skabe står op ad en væg fordi den fugtige luft bagved ikke kan ventileres væk.

Ifølge mine skimmelsvamp-rådgivere er det ikke ualmindeligt at skjulte rørskader, først giver synlige tegn efter mange måneders udsivning idet det i starten ofte er en mindre lækage af vand som efterfølgende bredder sig inde i muren eller gennem et betondæk.

6.1.1.1. Hovedårsagen til dårligt indeklima og skimmelsvamp.
Hovedårsagen til dårligt indeklima og skimmelsvamp i huset i 2013 skal findes i den skillevæg og betondækket, der er mellem badeværelset og den del af entreen, som støder ind til køkkenet.

De røde pile på billederne nedenfor markerer de steder, hvor der blev fundet brud på rørene under lækagesporingen. Vandrørene var så gennemtærede at der ikke kunne laves gevind på dem.

I dette hjørne stod der en skoreol (op ad skillevæggen mellem badeværelse og entré) og ved siden af til højre for et garderobeskab. Bagved disse to møbler var der en stor plamage med grøn skimmelsvamp fra fodlisterne og ca. 60-90 cm op ad væggen, som fuldstændig havde opløst savsmuld tapetet og som også var groet igennem bagbeklædningen på det vandskadede garderobe skab, som Danske Forsikring har givet mig erstatning for.

Selv nogle af de jakker, der hang på bøjler i garderobeskabet og en stor del af striktrøjerne, som lå på de nederste hylder i siden af skabet måtte kasseres fordi der var vokset skimmelsvamp ind i dem.

Jeg har desværre ingen billeder, som viser denne skimmelsvampevækst. Jeg har dog vidner, der kan beskrive denne store plamage med både hvidlige og grønlige skimmelsvampe på væggen og som havde gennemvævet bagbeklædningen på garderobeskabet i en evt. senere retssag og jeg kan også fremskaffe en underskrevet skriftlig erklæring fra disse vidner hvis ankestyrelsen ønsker det.

Denne væg bagved skoreolen og garderobeskabet og betondækket nedenunder gulvvinylen under skab og reol har givet de helt optimale betingelser for eksplosiv vækst af skimmelsvamp. Det var her hvor der var en stor lækage på varmtvandsrøret således at området løbende blev tilført 40 til 45 grader varmt vand. I det indelukkede område mellem skillevæggen og bagbeklædningen på skab og reol samt området mellem gulvvinyl og betondæk kunne ikke der ikke ske en effektiv ventilation så fugten kunne slippe væk. Den løbende tilførsel af varmt vand betød at fugten kunne ophobes meget koncentreret på dette ene sted i huset.

Der var gulvvarme i køkken og badeværelse men ikke i entreen og jeg formoder derfor at det var årsagen til at der kun var sort skimmelvækst på betondækket og undersiden af den gamle vinylgulv i entreen mellem køkken og badeværelse og lidt ind mod de lavestliggende tilstødende lokaler (hobbyrum og soveværelse men ikke stuen).

Savsmulds tapetet er et hygroskopisk og organisk materiale, som er bundet sammen af cellulose/ kogte træfibre og har derfor i høj grad fungeret som vækstmedie. Alle de harpiks stoffer som er naturlige svampebeskyttende for træ, er fjernet i pap og savsmuld tapet.

Indervæggen altså skillevæggen mellem badeværelse og entré består af leca-sten med ca. 1 cm pudslag.

Mens skimmelsvampen blev fjernet blev de tilstødende rum lukket af med plastik. Der blev dog ikke skabt undertryk i entreen under processen. Efter at skimmelsvampen var fjernet fjernede jeg også hele pudslaget ind til lecastenene. D.v.s. alt puds ind til grundmuren af leca-sten blev fjernet og muret op på ny.

Dette arbejde blev udført af [murer 2] den 11, 12 og 13. juni 2013. Der blev varmet på væggen med varmeblæser og anvendt affugter i 6 døgn så den endte på 72 digits, hvor væggene den følgende uge den. 19 og 20 juni blev der malet med en meget diffusionsåben murmaling med et meget højt indhold af kridt, som sikrer at evt. overskydende fugt kan trænge ud gennem murens overflade.

Der er ikke konstateret nogle utætheder i stikledningen, som går fra huset til brønden ved den offentlige vej. Stikledningen blev udelukkende skiftet fordi den lå under [en rampe] og fordi at indføringen af vand til huset i køkkenet lå under [rampen]. Man vurderede derfor at det var hurtigere og billigere at nedgrave en ny helt stikledning fra brønden ved vejen og hen til bryggerset som lå længst væk fra brønden.

6.1.1.1.1.1.<u>Fodlister i entréen.</u>

Vandskadede fodlister med skimmelsvampebelægninger i entreen. Billederne er taget den 15. februar 2014.

…

6.1.1.2. Maj 2013.

Der var bemærket en høj luftfugtighed i huset og en dårlig muggen lugt specielt i entreen og køkkenet. Det virkede generelt mere fugtigt i den østlige del af huset, som også ligger lavere i niveau end den vestlige del af huset med stue og kontor.

Sidst i maj måned var lugten så kraftig at jeg kunne lokalisere den til garderobeskabet og ved at tømme skabet fandt jeg skimmelsvamp på en del tøj og på bagbeklædningen. Herefter foretog jeg den skimmelsvampe bekæmpelse som er beskrevet ovenfor.

6.1.1.3. Juni 2013.

Der blev herefter i juni måned taget en del fugtmålinger …

…

Jeg gik herefter i gang med affugtning af huset og især entreen med kontrolleret udtørring af vægge og styret fugtkontrol for at fjerne fugten med minimal risiko for at der skulle udvikle sig yderligere skimmelsvamp i huset.

6.1.1.4. Juli 2013.

I både juni og juli måned blev der foretaget udtørring af vægge og træværk i huset, hvor den indkøbte affugter (kondensation) blev udnyttet mest effektivt. Målet var at få er at den relative fugtighed ned mellem 30 og 50 procent i huset aflæst på Hygrometer. Fugtmålinger og brug af kondens affugter fortsatte i hele juli måned.

6.1.1.1. August 2013.

Fugtmålinger og brug af kondens affugter fortsatte i hele august måned.

6.1.1.2. September 2013.

Jeg troede at alle problemer med høj luftfugtighed var løst da jeg havde kasseret og fjernet skoreolen og garderobeskabet fra entreen. I løbet af september måned oplevede jeg igen en høj luftfugtighed i huset. Der var dog også en regnfuld periode i september ligesom de to foregående år. På et tidspunkt i september kunne jeg igen fornemme en muggen lugt i entreen ved køkkenet.

I midten af september måned synes der stadig at være et meget højt fugtniveau i entreen og jeg fornemmer også lidt lugt nederst fra væggen der tidligere var saneret for skimmelsvamp.

Gulvvinyl løsnes i hjørnet bag hoveddøren i entreen ind mod skillevæggen til badeværelset og den viser sig at være meget fugtig og sort af skimmelsvamp på undersiden. Der var gulvvarme i køkken og badeværelse men ikke i entreen og jeg formoder derfor at det var årsagen til at der kun var sort skimmelvækst på betondækket og undersiden af den gamle vinylgulv i entreen mellem køkken og badeværelse og lidt ind mod de lavestliggende tilstødende lokaler (hobbyrum og soveværelse men ikke stuen).

Det område af gulvet, som har været sort af skimmelsvamp behandles med en koncentreret sodaopløsning inden det udtørres igen.

Den 30. september 2013 bestiller jeg ny gulvvinyl til både køkken, entré, hobbyrum og soveværelse hos [tæppeforhandler]. Det var for at få en ensartet gulvbelægning i denne del af huset og fordi de tæpper jeg havde i hobbyrum og soveværelse var [uegnede].
…

6.1.1.3. Oktober 2013

I oktober måned 2013 har jeg en håndværker til at lægge gulvnivellerings-spartelmasse ud på alle gulve køkken, entré, hobbyrum og soveværelse. Der anvendes Schonox ZZ og Schonox EF.

6.1.1.1. December 2013.
I starten af december måned tørres der stadig på entré gulvet. Herefter lægges gulvvinyl ud i entréen.

I forbindelse med årsaflæsningen af vandmåleren den 15. december blev der konstateret et ekstraordinært højt vandforbrug i 2013. Da jeg ikke umiddelbart kunne afgøre om det var vandmåleren det var galt med eller om der er et brud på en vandledning til huset eller brud på vandrør i huset kontaktede jeg straks [VVS installatør].

[VVS installatør] var efterfølgende på et kort besøg i huset den 19. december, hvor der kunne konstateres en udsivning af vand fra væggen (50 til 70 cm over gulvet) mellem badeværelse og bryggers til afløbet i bryggerset.
…
Den 20. december 2013 foretog [VVS installatør] en trykprøvning, der viste at der var utætheder på både koldtvandsrør og varmtvandsrør men ikke præcist, hvor det var. Ifølge [VVS installatør] var der en meget stor lækage på varmtvandsrøret og eftersom naturgasfyret kørte i døgndrift valgte jeg at lukke for vandet i huset.
…
På grund af voldsom travlhed med VVS-arbejde i forbindelse med nybyggeri i [by] blev det aftalt med [VVS installatør], at jeg lukkede for det varme vand og så afventede tid til at en mere detaljeret lækagesporing kunne foretages.

Der blev den 22. december lukket for vandet i huset og de følgende 3 uger blev der udtørret ekstra meget ved hjælp varme kanon og affugter.

Kort efter nytår mistede jeg dog tålmodigheden efter at have været uden varmt vand og bademulighed i 2 uger og anmeldte rørskaden til forsikringen.

6.1.2. [Taksator].
Jeg havde et rigtig godt samarbejde med [taksator 1]. Sagsbehandlingen og arbejdets udførsel i huset har forløbet planmæssigt bortset fra at VVS-firmaet havde monteret et ulovligt afløb i badeværelset. Gulvet i badeværelset måtte hugges op igen og udskiftes med et andet lovligt afløb (arbejde udført af murer [2]).

6.1.2.1. Januar 2014.
Tirsdag den 14. januar 2014 besøg af Håndværkertaksator …

Torsdag den 16. januar 2014 besøg af Overtaksator … sammen med Håndværkertaksator …

Tirsdag den 21. januar 2014 begynder Mureren at hugge betongulvet op i køkken, entre, badeværelse og bryggers.

Da [taksator 1] var på besøg i mit hus og vurderede de vandskadede møbler blev det betragtet som en følgeskade af rørskaden som ikke krævede en særskilt anmeldelse eftersom både min husforsikring og min indboforsikring var tegnet i Danske Forsikring.

Min advokat har imidlertid anbefalet at anmelde den følgeskade af rørskaden, som vedrører de vandskadede entré-møbler, som en selvstændig skade under indboforsikringen. Det skyldes at de vandskadede møbler ikke fremgår af [taksator 1] besøgsrapporter og af hans foreløbige skadesopgørelse.

Det skyldes at det i første omgang i februar måned 2014 var vigtig hurtigst muligt at få lavet et bad og et toilet jeg kunne benytte dagligt … så derfor fik jeg lavet en aftale med min nabo … at jeg mod betaling kunne leje mig ind på hans bad og toilet i mens at arbejdet med mit badeværelse stod på.

I følge [taksator 1] … skulle de vandskadede møbler med i den endelige skaderapport når det var klarlagt hvordan rensningen for skimmelsvamp skulle foregå samt var indhentet tilbud på istandsættelsen og renovering af de berørte rum i huset, d.v.s. køkken, entré, badeværelse og bryggers.

Anmeldelsen er foretaget lørdag den 10. december 2016 …
…

6.1.2.2. <u>Februar 2014.</u>
I starten af februar 2014 havde jeg besøg af … fra [skadeservicefirma] med vurdering af fugtskader og udtagning af skimmelsvamp-prøver.

I sidste halvdel af februar 2014 installerer … fra [skadeservicefirma] en luftrenser i mit hus som afhentes igen efter 5 til 6 uger.

Inden … fra [skadeservicefirma] forlod huset med luftrenseren understregede han at jeg ikke måtte ændre noget eller røre ved noget i entreen, hvor den største lækage på rørene havde været fordi det øgede risikoen for at sprede skimmelsvampe sporer til resten af huset.

6.1.2.2.1. <u>Skimmelprøven.</u>
Jeg har vedlagt resultatet af skimmelprøver fra støv i huset sendt til [skimmelfirma] i februar måned 2014 i bilag 1 a og 1 b. Det var således efter at alt var effektivt tørret ud i huset. Der blev jo lukket for det varme vand og dermed udslippet af varmt vand den 19. december 2013 og anvendt affugter, ekstra olieradiatorer samt en varmeblæser og en varmekanon som ekstra varmekilder i entreen frem til de første dage i februar.

Der ikke har ikke kunnet konstateres skimmelvækst på indbo og inventar i mit hus. Prøven viser ikke desto mindre at skimmelsvampesporer har kunnet konstateres i massive mængder i støv på indbo og inventar samt på vægge overalt i huset. De tre aftryk har givet anledning til massiv vækst af mange kolonier, hvilket indikerer stor sporefremkomst.

Det er baggrunden for at jeg ønsker alt indbo og inventar samt bygningen, vinduer, vægge og lofter rengøres for skimmelsvampesporer. Som de fremgår af bilag 7. har jeg fået taget blodprøver for skimmelsvamp på Arbejdsmedicinsk Klinik …, som viser at mit immunforsvar har reageret på de skimmelsvampesporer, som er fundet i prøven sendt til [skimmelfirma].

Aspergillus versicolor er en vandskadeskimmelsvamp der ikke nødvendigvis kræver stor opfugtning for at trives. Karakteristika ved Aspergillus Versicolor er, at den oftest ses i murværk og klaplag. De øvrige skimmelsvampe tyder ifølge DTU på kraftig opfugtning af det pågældende sted. Mykologerne ved DTU mener at de skimmelsvampe, der er fundet ved prøverne i mit hus primært stammer fra skimmelsvampe der vokser i vådt savsmuld-tapet (blågrønne og hvide skimmelsvampe) og under vinylgulve på vandmættet betondæk (sorte skimmelsvampe). Min læge har undersøgt nærmere vedrørende de helbredsmæssige gener ved Aspergillus versicolor og tilsyneladende er den mest alvorlige en øget risiko for lungekræft.

Ifølge mykolog … ved Danmarks Tekniske Universitet vil Aspergillus versicolor, producere meget store mængder af mykotoksinet sterigmatocystin (1-24 µg cm2, eller op til 1% af biomassen) samt flere analoger hertil. Sterigmatocystinerne er stærkt toksiske og carcinogene aflatoxinforprodukter (ca. 10% så carcinogene som aflatoxin B1). Aspergillus ustus (i prøven fra køkkenet) producerer mere end 40 ukendte stoffer, som man endnu ikke kender virkningen af.

Min tidligere skimmelsvamp-rådgivere mente at det er vigtigst at få testet om gipspladerne i væggen er inficeret med Stachybotrys chartarum og om træfodlisterne og træloftet skulle være inficeret med Aspergillus versicolor. Aspergillus versicolor kan genoptage væksten i træværk i de perioder af året hvor den relative luftfugtighed er over 65 procent, hvilket er de fugtige regnvejrsperioder, forår, sommer og efterår. Det har netop været i disse regnvejrsperioder jeg har haft problemer med vejrtrækning, hvor jeg vågner op om natten fordi jeg ikke kan få luft med galoperende hjerte. Ellers har generne i regnvejrsperioder med høj luftfugtighed været røde øjne med øjenirritation med svie og kløe, luftvejsirritation og tilstoppet næse samt hovedpine, svimmelhed, træthed og koncentrationsbesvær. Penicillium spp. kan også stadig være generelt forhøjet i hele huset hvis den fortsat er i savsmuldstapetet i entreen. Selv om skimmelsvampene befinder sig bag tapet vil de være i stand til at påvirke indeklimaet.

6.1.3. [Taksator 2].

6.1.3.1. Maj 2014 til december 2016.
I forsommeren 2014 overtog [taksator 2] tilsyneladende forsikringssagerne efter [taksator 1]. Jeg fik ikke på noget tidspunkt besked om at [taksator 2] skulle overtage sagen før end [taksator 2] en dag ringer for at aftale et møde og et tilsyn i mit hus.
…
Mit indtryk efter mødet var mildest talt ikke særlig opløftende.

Dagsordenen for dette møde var hovedsageligt følgende fire punkter:

Punkt 1. Opfølgning på skimmelsvampe-prøver med massiv vækst fra [skimmelfirma].

Jeg havde selv ringet til [skimmelfirma]og fik at vide at Penicillium typisk voksede i vådt savsmuld tapet mens Aspergillus versicolor oftest ses i opfugtet murværk og fugtigt betongulv.

Når der, som disse prøver dokumenterer er konstateret massive problemer med svampesporer i huset må man forvente at der efterfølgende skal gøres noget ved problemet. Det eneste tiltag i den retning var da [skadeservicefirma] afleverede en luftrenser, som stod nogle uger i mit hus indtil [skadeservicefirma] igen afhentede den efter aftale med [taksator 1].

[Taksator 1] har taget problemet med skimmelsvamp seriøst fra starten. Helt anderledes har det været i hele det efterfølgende forløb med [taksator 2]. Fra det første møde og til dags dato har [taksator 2] forsøgt at bagatellisere problemet med skimmelsvamp i mit hus og antydet at det formentlig skyldes andre årsager end den anmeldte rørskade.

Punkt 2. Faktura for indkøbte fliser til badeværelse og bryggers.

Det var aftalt med [taksator 1] i februar måned 2014 at jeg selv skulle betale fliserne på væggen mellem badeværelse og bryggers samt den væg, hvor badeværelsesdøren var fordi der ikke havde været nogen rørskade og dermed udskiftning af rør på denne væg. De andre to vægge samt gulv i badeværelse og bryggers skulle forsikringsselskabet betale. Jeg har dog dags dato ikke modtaget noget beløb fra forsikringen, som dækker mit udlæg til fliser.

Vægge i badeværelse 16 m2

Gulv i badeværelse 3,5 — 4 m2

Gulv i bryggers 8 m2

I alt 28 m2 svarer til 20 pakker, hvoraf de 14 pakker skulle bruges på badeværelset.

[Taksator 2] fik fakturaen fra [byggemarked] med hjem efter et møde i sommeren 2014 og accepterede at det var nødvendigt at tilkøbe yderligere 2 pakker fliser 1,42 m2 svarende til 2 gange 7 i alt 14 fliser.

…

Punkt 3. Følgeskade af rørskade på vandskadede entre-møbler.

Jeg har omsider i april måned modtaget udbetaling for vandskadede entre-møbler.

Punkt 4. Følgeskade af rørskade på stabilgrus-belægning og flise-belægning i indkørsel.

[Taksator 2] vurderede ved besøget opgravningen af min indkørsel i forbindelse med udskiftning af stikledning mellem hus og stikledning og de nedsunkne fliser efter de to opgravede render i indkørslen.

Jeg har aldrig modtaget noget på skrift fra dette møde og besøg

7. Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?

Der er en lang række opgaver i huset, som har været bremset og trukket i langdrag på grund af ovenstående problemer med at få afrenset og saneret for skimmelsvamp. Hidtil har det været sådan at Danske Forsikring har bestilt (og betalt) alt det arbejde der skulle udføres i huset i forbindelse med sagen. Eneste undtagelse er at jeg ønskede en anden murer undervejs i det indledende

forløb og at det så var mig der kontaktede [murer 2] for at få ham til at sende et pristilbud tilbud på arbejdet til taksatoren.

Ultrakort kan det jeg vil opnå hos Danske Forsikring sammenfattes i følgende punkter, som er nærmere uddybet i det følgende.

- Danske Forsikring A/S giver mig et udførligt skriftligt svar på min klage.
- Danske Forsikring A/S giver mig aktindsigt i alle sagens akter.
- Danske Forsikring A/S giver fuld erstatning for ødelagt gulvvinyl i entré mellem køkken og badeværelse.
- Danske Forsikring A/S iværksætter (bestiller og betaler) opsætning af ny dør og dørkarm til erstatning for den vandskadede dør og dørkarm samt opsætning af kantlister til loftet i badeværelset.
- Danske Forsikring A/S iværksætter (bestiller og betaler) at der lægges nyt flisegulv i bryggerset efter ophugning af gulvet og at der sættes nye fodlister på langs gulvkanterne.
- Danske Forsikring A/S iværksætter (bestiller og betaler) at man i køkkenet og entréen fjerner resten af det skimmelsvamp-inficerede savsmuldstapet og laver en ny vægbeklædning samt sættes nye kantlister til loftet og nye fodlister på langs gulvkanterne.
- Danske Forsikring A/S iværksætter (bestiller og betaler) at der bliver udarbejdet en skimmelsaneringsplan.
- Danske Forsikring A/S iværksætter (bestiller og betaler) at alt indbo og inventar samt bygningen, vinduer, vægge og lofter rengøres for skimmelsvampesporer.
- Danske Forsikring A/S iværksætter (bestiller og betaler) en kvalitetssikring af skimmelsvampe bekæmpelsen således at jeg ender op med at få dokumentation for at mit hus igen er fri for skimmelsvamp.

7.1. <u>Istandsættelsen og renovering af de berørte rum i huset</u>

Istandsættelsen og renovering af de berørte rum i huset, d.v.s. køkken, entré, badeværelse og bryggers. Det vil sige væggene i de fire rum.

I badeværelset kan den vandskadede dør ikke lukkes fordi den p.g.a. vandskade og fugt forneden er svulmet op forneden og langs underkanten. Jeg har forsøgt at høvle noget af dørkarmen men alligevel er det ikke lykkedes at få lukket døren så man kan låse døren til toilettet. Der mangler således opsætning af ny dør og dørkarm til erstatning for den vandskadede dør og dørkarm samt opsætning af kantlister til loftet på badeværelset.

I bryggerset skal der lægges nyt flisegulv efter ophugning af gulvet og sættes nye fodlister på langs gulvkanterne.

I køkkenet og entréen skal det skimmelsvamp-inficerede savsmuldstapet fjernes og der skal laves en ny vægbeklædning samt sættes nye kantlister til loftet og nye fodlister på langs gulvkanterne.

7.2. <u>Ødelagt gulvvinyl.</u>
Fuld erstatning for gulvvinyl i entré mellem køkken og badeværelse. I entréen er der sket skade på den nye gulvvinyl, som er lagt på fordi man i forbindelse med ophugning af betongulvet har fjernet det lag af udglattende gulv nivellerings-spartelmasse. Der var således anvendt Schonox ZZ og Schonox EF …

Gulvvinylen i dette område blev ødelagt fordi [murer 1] ikke ville lægge en ny belægning af Schonox ZZ og Schonox EF. Han sagde han var bestilt af Danske Forsikring til at lave det arbejde han havde udført og at jeg måtte tale med Danske Forsikring om dette. Allerede 3 uger efter at [murer 1] havde afsluttet sit støbearbejde var der aftryk af det gamle flise og betonrester, som ikke var renset ordentligt væk i den kun fire måneder gamle gulvvinyl. På dette tidspunkt i marts 2014 og starten af april 2014 var det ikke til at få fat i [taksator 1] måske fordi han var holdt med at arbejde for Danske Forsikring.

Det var derfor jeg selv efterfølgende valgte [murer 2] til at lave det øvrige murerarbejde med bl.a. badeværelset.

Eftersom dette glatslebne Schonox spartelmasselag nu har været fjernet i over tre år er vinylen nu helt ødelagt og deformeret med aftryk af det gamle underliggende flisegulv og de ophuggede betonflager fra murerens arbejde.

7.3. Aktindsigt i alle sagens akter.

7.3.3.1.2. Jeg ønsker ny ansvarlig sagsbehandler på forsikringssagen.

7.3.3.1.3. Jeg har følgende ønsker til den fremtidige sagsbehandling.
En endelig skaderapport over hvad Danske Forsikring dækker af mine skader.
Aktindsigt i sagsbehandlingen.
Skriftlige besøgsrapporter.
Generelt mere skriftlighed i sagsbehandlingen.
Alle aftaler bør gennemføres skriftligt på E-mail.
Sagsbehandleren bør desuden være opmærksom på alle følgeskader af min rørskade.

7.4. Skimmelsaneringsplan og rengøring for skimmelsvampesporer.
Som nævnt tidligere er det vigtigt at alt indbo og inventar samt indvendige bygningsdele, vinduer, vægge og lofter rengøres grundigt for skimmelsvampesporer.

Dette bør følges op med en kvalitetssikring af skimmelsvampe bekæmpelsen således at jeg ender op med at få dokumentation for at mit hus igen er fri for skimmelsvamp.

7.4.1. Forsikringsselskabets håndtering af den følgeskade, der består i skimmelsvamp.

7.4.1.1.1. Forsikringsdækningen af den følgeskade, der består i skimmelsvamp.
I følge min advokat er der ingen tvivl om at forsikringsbetingelserne i min Husforsikring Forsikringsnummer/Policenummer: … dækker skimmelsvampeskaden som en følgeskade, når rørskaden er en dækningsberettiget skade.

Danske Forsikring A/S er forpligtet til at udbetale de reelle udgifter ved skadernes udbedring. I den forbindelse mener jeg at indklagede er pligtig at betale omkostningerne til en så omfattende rengøring, som er nødvendig for at parcelhus igen har normale sundhedsmæssige forhold.

Der er heller ingen tvivl om at den aktuelle skimmelsvampeskade forringer brugbarheden og værdien af mit parcelhus. Mit hus skal jo være renset for skimmelsvamp og nye prøver skal vise at der

ikke længere skimmelsvamp i huset for at jeg kan sælge huset til en ny ejer. Jeg har brug for papir på at mit hus igen er fri for skimmelsvamp for at kunne sælge mit hus videre til en ny ejer.

7.4.1.1.2. Træg, utilstrækkelig og langsommelig sagsbehandling.
Som det fremgår af E-mail dateret 4. februar 2014 fra [taksator 1] og den foreløbige skaderapport, der var udarbejdet inden skimmelsvampe-undersøgelsen havde [taksator 1] bestilt [skadeservicefirma] til at udføre en skimmelsvampeundersøgelse, uden at jeg først skulle indhente pris tilbud.

I den foreløbige skaderapport står således at der skal foretages en vurdering når resultatet skimmelsvampeundersøgelsen foreligger.

Da skimmelsvampe-problematikken blev diskuteret januar og februar måned 2014 foreslår [taksator 1] at jeg kunne genhuses … når rensningen af huset for skimmelsvamp skulle foretages.

Jeg gik derfor ud fra at det var videregivet til [taksator 1] at der skulle foretages en rensning for skimmelsvamp i mit hus og derefter tages nye prøver som en kvalitetssikring.
…
Jeg er således utilfreds med forsikringsselskabets dækning af den følgeskade, der består i skimmelsvamp, som følge af den omfattende rørskade.

Hvis forsikringsselskabet mener at den luftrenser, der blev opsat efter resultatet af skimmelsvamp-prøverne var tilstrækkelige til at løse alle skimmelsvampe-problemer burde man have ladet [skadeservicefirma] udtaget nye skimmelsvamp-prøver umiddelbart efter at luftrenseren var blevet afhentet igen for at se om luftrenseren havde haft en effekt på sporekoncentrationen i huset.

7.4.1.2. Krav om kvalitetssikring.
Der bør være en kvalitetssikring af saneringen for skimmelsvamp. Der bør desuden laves en omfattende rengøring, hvor alt finstøv og mikropartikler, som kan indeholde skimmelsvampesporer fjernes. Efterfølgende bør man lave test, som viser mængder af svampesporer, f.eks. med den ret præcise og kvantificerbare Mycometer-test, som klart er den metode jeg vil foretrække.

7.4.1.3. Jeg foreslår derfor, at Danske Forsikring i samarbejde med Teknologisk Institut gør følgende?
Jeg foreslår derfor i en E-mail til [klageansvarlig] at Teknologisk Institut udtager nye prøver af skimmelsvamp i mit hus.

Jeg foreslår at Teknologisk Institut i første omgang udtager nogle prøver af støv helt tilsvarende dem som blev udtaget i februar 2014, for at se om der har været en tidsmæssig udvikling i skimmelsvampesporekoncentrationen. Desuden vil jeg foreslå at Teknologisk Institut udtager nogle prøver af savsmuldstapetet på de vægge i entreen hvor der har været udbredt vækst af skimmelsvamp, især lige over det rørskade-sted, hvor der blev konstateret den største lækage. Alle tre skillevægge i badeværelset har været påvirket af udsivende vand. Den væg der går mellem badeværelse og bryggers har afgivet vand til afløbet i bryggerset, og derfor har vandskaden på murværket og skimmelsvampe skaden her været koncentreret på de nederste 80 cm af væggen over afløbet i bryggerset.

Jeg er naturligvis indforstået med at jeg skal afholde dele af eller hele udgiften til undersøgelsen hvis undersøgelsen viser at skimmelsvampen i huset er h.h.v. delvis eller helt forårsaget af husets konstruktion herunder husets oprindelige konstruktion (ikke opført håndværksmæssigt korrekt i henhold til bygningsreglementet på opførelses-tidspunktet i 1967) samt efterfølgende konstruktionsmæssige ændringer i selve bygningen (ikke håndværksmæssige korrekte ændringer).

Det er nedenstående medarbejder ved Teknologisk Institut, som jeg ønsker fremover skal stå for undersøgelserne i mit hus, idet det firma jeg i lang tid har prøvet at lave en aftale med i [by] (især via Bygningsingeniør …) er meget usikre på at de kan gennemføre de nødvendige undersøgelser.
…

7.5. <u>Fliser i indkørsel.</u>
Der ønskes lagt stabilgrus øverst i de render og de tilgrænsende område, hvor der har været gravet op således at fliserne igen kan lægges vandret som de lå inden man gravede min indkørsel op.
Det er meget generende … at fliserne ikke længere ligger vandret men hælder skråt ned mod de fordybninger som er opstået fordi jorden er sunket sammen i de render mander har gravet op i indkørslen.

Torsdag den 6. februar 2014 havde VVS-firmaet problemer med at finde forløbet af stikledningen fra hovedledningen ved vejen og hen til indgangen i mit hus. Man gravede derfor først en rende på tværs af min indkørsel (retning nord-syd) for at finde hvor stikledningen gik ind til mit hus. I den forbindelse blev en buskrose kørt i smadder og gravet op i kanten af min have. Desuden blev et lysleder kabel fra [energiselskab] til Internet gravet over. Maskinføreren fejlmeldte skaden til [energiselskab] og det blev efterfølgende repareret.

Man opgav dog til sidst at finde den gamle stikledning og valgte i stedet for at nedgrave en ny stikledning ud igennem hele indkørslen (retning øst-vest).

Ved opgravning af disse to render var der følgeskade af rørskaden på stabilgrus-belægning og flise-belægning i indkørsel. Det betyder at der skal lægges ny stabilgrus-belægning over disse render og en del fliser i indkørslen skal lægges om fordi fliser er sunket ned i jorden da render blot blev dækket til igen med almindelig jord øverst som efterfølgende synker sammen.
…"

Selskabet har i brev af 10/8 2017 til nævnet bl.a. anført:

"**Hvad er klager utilfreds med / hvad ønsker klager**
Primo 2014 anmeldte klager en rørskade til Danske Forsikring, som selskabet har anerkendt og erstattet som dækningsberettigende. Af klageskemaet side 4 fremgår det, at klager ønsker Ankenævnets vurdering af, hvor vidt det fremlagte materiale sandsynliggør, at der er sammenhæng mellem denne rørskade og skimmelsvamp prøverne fra den 14. februar 2014.

Derudover har klager i klageskemaet side 19 sammenfattet, hvad han konkret ønsker at opnå hos Danske Forsikring, nemlig

- Et skriftligt svar
- Aktindsigt
- Erstatning for gulvvinyl, dør, dørkarm, kantlister og flisegulv
- Fjernelse af skimmelsvamp

13. 90237

Forsikringsforholdet
Klager har aftalt husforsikring i Danske Forsikring. Forsikringen er aftalt på vilkår DF20104-2 og omfatter såvel bygningsbrand, som kasko, råd - og svamp og stiklednings - og rørskadedækning. Forsikringen omfatter ikke Udvidet vandskade.

Rørskadeforsikringen dækker såvel selve rørskaden som eventuelle følgeskader på det forsikrede, jf. vilkårenes pkt. 18.9. Forsikringen undtager decideret tab af vand, jf. vilkårenes pkt. 18.9.B4.

Derudover har klager aftalt indboforsikring i Danske Forsikring. Forsikringen er aftalt på vilkår Familiens Basisforsikring 2, DF20019-1 med en sum på 654.000 kr. Under denne forsikring har vi udbetalt erstatning for skade på entremøbler.

Sådan har vi behandlet sagen
2014.01.07: Vi modtager skadeanmeldelse fra klager, hvoraf følgende fremgår:

I forbindelse med årsaflæsningen af vandmåleren den 15. december er der konstateret et ekstraordinært højt vandforbrug i 2013. Da jeg ikke umiddelbart kunne afgøre om det var vandmåleren det var galt med eller om der er et brud på vandledning til huset eller brud på vandrør i huset kontaktede jeg straks … VVS Installatør der var på kortvarig tilsyn den 19. december.

2014.01.14: Håndværkertaksator … [hv. tax] foretager besigtigelse og anerkender dækning.

2014.02.03: Taksator … [taksator 1] foretager besigtigelse sammen med håndværkertaksatoren.

2014.02 - 03: Der er opsat luftrensere hos klager.

2014.11.26: Klager sender mail til taksator … [taksator 2], som har overtaget sagen fra taksator 1. I mailen oplyser klager, at der er problemer med indeklimaet.

2014.11.27: Taksator 2 rekvirerer Goritas til at undersøge, hvorvidt der er skimmelvækst i klagers hus, hvad årsagen hertil er samt hvorledes en evt. skimmelvækst kan fjernes.

2014.12.02: Taksator 2 sender mail til klager om at Goritas har forsøgt at komme i kontakt med ham uden held; taksator beder klager kontakte Goritas.

2014.12.03: Klager meddeler taksator 2, at han ønsker undersøgelsen foretaget af andet firma end Goritas.

2014.12.04: Taksator 2 sender mail til klager og accepterer, at undersøgelsen foretages af andet firma. Taksator beder om kontaktoplysninger på firma samt oplysning om pris på undersøgelsen.

2015.01.21: Taksator 2 rykker klager for kontaktoplysninger på firma samt pris.

2015.01.26: Klager sender priser på entremøbler til taksator 2, men oplyser intet om det firma, som han ønsker skal foretage skimmelundersøgelsen.

2015.03.04: Taksator 2 noterer følgende på sagen:

4/3-2015 Jeg har ikke hørt fra kunden, hvorfor jeg vælger at afslutte skaden.
Kunden er meget svær at blive klog på, da han ikke vil lade nogen komme ind og lave undersøgelser kan jeg ikke hjælpe ham yderligere.
Dette selv om han klager over luftvejsproblemer ved at være i huset.

2016.09.29: Taksator 2 sender mail til klager om, at han har talt med … (Ingeniøren …) omkring skimmelundersøgelsen. [Ingeniøren] er den person, som klager ønsker foretager skimmelundersøgelsen. Taksator 2 skriver her:

Det lyder fint at I laver undersøgelserne den 2. december 2016. Jeg kan godt bekræfte at forsikringen betaler udgifterne til undersøgelserne såfremt eventuel skimmelvækst kan relateres til rørskaden fra 2013. Såfremt det ikke kan relateres til rørskaden skal vores kunde selv stå for undersøgelsesomkostningerne

2016.12.11: Taksator 2 skriver til klager, at han er velkommen til at bruge andet firma til skimmelundersøgelsen.

2016.12.19: Klager indsender en klage til selskabets kundeklageansvarlige.

2016.12.20. Selskabets kundeklageansvarlige bekræfter pr. mail, at klagen er modtaget og at vi ikke vil gøre forældelse gældende.

2016.02.17: Vi modtager meddelelse fra Ankenævnet om, at nævnet har henlagt sagen, da klager ikke har udfyldt klageskema og indbetalt gebyr.

2017.03.29: Mail fra den kundeklageansvarlige til klager med opfordring til et møde.

2017.04.06: Cheftaksator … har overtaget sagen og skriver til klager og spørger, hvornår han kan komme forbi og se på skaden.

2017.04.20: Cheftaksator rykker klager for et svar.

2017.05.02: Klager efterspørger en skriftlig redegørelse.

2017.05.11: [Taksator 3] skriver til klager:

Hej [klager].
Tak for din besked af 2. maj 2017, hvor du oplyser, at du ønsker at selskabet skal sende en udførlig skriftlig redegørelse og besvarelse af alle dine klagepunkter i dit brev af 19. december 2016.
Ud fra din besked, kan jeg forstå, at du ikke ønsker, at jeg besigtiger dit hus.
Da du ikke ønsker at [taksator 2] skal involveres i sagen, er det desværre ikke muligt for mig, at besvare dit brev på en fyldestgørende måde, da jeg som nævnt ikke kan vurdere sagen tilstrækkeligt, alene ud fra korrespondancen i sagen.

For at fremme sagen, skal jeg på selskabets vegne derfor oplyse, at [vi] er indstillet på, at du igangsætter den undersøgelse, som du har ønsket udført af Teknologisk Institut, jævnfør dit brev af 19. december 2016.

Vi har tidligere anerkendt, at forsikringen betaler udgifterne til undersøgelserne, såfremt at en eventuel skimmelvækst kan relateres til rørskaden i 2013.
Det er derfor vigtigt, at Teknologisk Institut undersøger for omfang af skimmel, sammenligner dette med tidligere undersøgelser, samt forholder sig til, om skimmelvæksten stammer fra den tidligere rørskade, eller har andre skadesårsager.

HVAD SKER DER NU?

Vi afventer en rapport fra Teknologisk Institut, hvorefter vi fremsender vores vurdering af dækning samt forslag til fremdrift i sagen.

2017.06.19: Vi modtager sagen fra Ankenævnet.

Klagers bevisbyrde
I en skadesituation påhviler det kravstiller, det vil sige klager selv at sandsynliggøre/dokumentere, dels at der er tale om en dækningsberettigende forsikringsbegivenhed, dels kravets størrelse.

Klager har ikke sandsynliggjort, at rørskaden har været årsag til øget skimmelvækst i huset og at skimmelforekomsten har haft eller har sådan et omfang, at det kan betegnes som en skade,- hverken i februar 2014 eller efterfølgende.

Selskabets sagsbehandling
Klager anfører i klageskrivelsen, at taksator 2 har bagatelliseret problemet med skimmelsvamp; det er vi bestemt ikke enige i. Selskabet har lige fra sagens opstart været opmærksom på risikoen for skimmelvækst og indeklimaproblemer og har reageret og handlet på klagers henvendelser i den forbindelse.

I november måned 2014 rekvirerede taksator Goritas til at undersøge, hvorvidt der var skimmelvækst i klagers hus. Goritas kunne imidlertid ikke komme i kontakt med klager. Da klager så meddelte, at han ønskede undersøgelsen foretaget af et andet firma end Goritas, accepterede taksator 2 dette og bad klager om nærmere oplysninger om firmaet, men klager reagerede ikke på taksators henvendelse uanset at denne rykkede klager for et svar.

Efterfølgende har taksator 2 accepteret at undersøgelsen blev foretaget af det firma og den person, som klager ønskede. Klager ønsker så alligevel ikke undersøgelsen foretaget af pågældende, og taksator 2 accepterer, at klager vælger et nyt firma.

Senest har selskabet så her i maj 2017 accepteret, at undersøgelsen - efter klagers nyeste ønske - udføres af Teknologisk Institut.

Det er korrekt, at selskabet ikke har sendt et skriftligt svar på klagers mail fra den 19. december 2016. Vi har vurderet, at det var nødvendigt med en besigtigelse, hvilket klager ikke har ønsket at medvirke til. Vi har derfor ikke set os i stand til at besvare klagen.

Sammenfatning
Overfor Ankenævnet har klager fremsat diverse krav som alle - ifølge klager - skulle kunne relateres til en rørskade som er sket for mere end tre år siden. Danske Forsikring har adskillige gange forsøgt at fremme sagen, og har senest opfordret klager til et møde, hvor han kunne fremføre si-

ne klagepunkter og hvor selskabet kunne besigtige skaderne. Klager har imidlertid ikke fremmet sagen og har senest afvist at holde møde med selskabet. Det er baggrunden for, at selskabet hidtil ikke har set sig i stand til at besvare klagers henvendelse fra den 19. december 2016 til kundeklager.

Klager har ikke sandsynliggjort, at rørskaden har været årsag til øget skimmelvækst i huset og at skimmelforekomsten har haft eller har sådan et omfang, at det kan betegnes som en skade,- hverken i februar 2014 eller efterfølgende.

Danske Forsikring kan derfor fortsat ikke anerkende klagers krav med hensyn til fjernelse af skimmelsvamp i huset.

Kravene vedrørende gulvvinyl, dør, dørkarm, kantlister og flisegulv er først fremkommet i forbindelse med denne klage, og vi må derfor opfordre klager til nærmere at begrunde, hvorfor han mener, at Danske Forsikring skal dække disse punkter. På det foreliggende grundlag kan vi ikke tage stilling til kravene."

Klageren har i mail af 1/9 2017 til nævnet bl.a. anført:

"Det kommer som en overraskelse at forsikringsselskabet nu ikke mener at der har været skimmelsvamp i huset i 2013. Taksator 1 … var ikke i tvivl idet han hostede og havde det ubehageligt da han første gang var på tilsyn i huset. Jeg vil gerne have mindst fire uger mere tid til at skaffe de fornødne vidneerklæringer. De vigtigste er fra Embedslægerne. En embedslæge har tilset huset og vurderet at huset skulle lukkes for beboelse i juni måned 2013. På baggrund af dette tilsyn udarbejdes en skriftlig vidneerklæring og en vurdering af de sundhedsmæssige risici ved at skulle bo i huset. Desuden udarbejdes der vidneerklæringer fra mange andre involverede i sagen dog er der også nogle som er vanskelige at få fat på idet de ikke længere arbejder i det firma som havde tilsyn i huset."

Klageren har i mail af 30/4 2018 til nævnet bl.a. anført:

"**1.1.1. <u>Bemærkninger til Danske Forsikrings skriftlige svar.</u>**

<u>Ikke alle mine krav fremgår af de indledende skaderapporter.</u>

Der er aldrig lavet en endelig samlet skaderapport fordi sagen gik i stå efter besøgene af fugttekniker … Der blev ikke foretaget en endelig sanering af væggene i entre og køkken, hvor resterne af det skimmelsvampe-befængte tapet stadig ikke er fjernet og de fugtplagede gulvlister og fodpaneler ikke blev udskiftet.

I den første skaderapport fra den 14. januar 2014 (Bilag 3 til klageskemaet) fra [håndværkstaksator] fremgår det kun at vandinstallationen skal skiftes men ingen vidste på det tidspunkt at det ville berøre både køkken, entre, badeværelse og bryggers. Der er derfor kun afsat vurderet et overslagsbeløb til udskiftning af utætte vandrør.

I skaderapporten fra den 3. februar 2014 (Bilag 9 til klageskemaet) fra [taksator 1] fremgår det at gulvet i bryggerset skal hugges op og at forsikringen dækker nyt gulv i bryggerset med fliser samt fodlister samt at der skal afsættes et beløb til malerarbejde og rengøring.

Omkostningerne til nye fodlister, malerarbejde samt rengøring kan først vurderes når der er foretaget en sanering af væggene i entre og køkken for skimmelsvamp.

Yderligere vurdering af skimmelsvamp i huset.

I følge fik [ingeniør] i en lang periode ikke lov af forsikringsselskabet til at iværksætte en vurdering af skimmelsvamp i huset og hvordan huset kan saneres for skimmelsvamp for forsikringsselskabets regning.

Endelig den 28 november 2016 kommer der fra [taksator 2] en accept af at forsikringsselskabet skal betale omkostninger til en sådan undersøgelse hvis der kan konstateres en sammenhæng mellem rørskade og skimmelsvamp i huset. Ved en telefon samtale med [ingeniør] bliver det imidlertid klart at det ikke er muligt ved tekniske undersøgelser så langt tid efter at rørskaden er udbedret at fremskaffe tekniske beviser på en sammenhæng mellem rørskade fra år 2013 og den skimmelsvamp i huset, som embedslægerne fandt i juni 2013. Derfor aftaler jeg med [ingeniør] at der ikke er nogen grund til at besigtige huset på fredag den 2. december, kl. 13.30.

Jeg kontakter derefter en medarbejder ved Teknologisk Institut for at få deres vurdering idet [ingeniør] er meget usikker på at de kan gennemføre de nødvendige undersøgelser.

Ifølge [medarbejder ved Teknologisk Institut] kan der evt. laves undersøgelser af muren mellem entre og badeværelse ved boreprøver, som kan vise at pudslag og lecasten har været vandpåvirket af rørskaden. 'Derfor dette nyeste påhit'.

Det var så også baggrunden for at jeg efterfølgende ønsker at få ankenævnets vurdering af om der med det materiale, som på nuværende tidspunkt foreligger i sagen - i tilstrækkeligt omfang sandsynliggør at der er en sammenhæng mellem rørskaden og skimmelsvamp prøverne fra den 14. februar 2014 samt det skimmelsvamp som formentlig stadig kan findes i huset.

1.1.2. Vidner i sagen.

Vidneliste
…

1.1.2.1. Sundhedsstyrelsen Embedslægeinstitutionen …

Sundhedsstyrelsen Embedslægeinstitutionen … har oprettet følgende sagsnummer … på skimmelsvampesagen i mit hus.
…
[Embedslæge] vurderede efter den 20. juni 2013, at entreen var angrebet af fugt og skimmelsvamp i et sådant omfang, at indeklimaet måtte anses at udgøre en sundhedsfare for beboere af boligen. Forekomsten af fugt og skimmelsvamp vurderes at være så omfattende i entreen at boligen vurderes til at være kondemnabel.
…

P.g.a. forekomsten af fugt og skimmelsvamp i mit hus og i særdeleshed i entreen og p.g.a. at boligen af embedslægen vurderes til at være kondemnabel kunne jeg således ikke modtage [hjælp fra kommunen] i mit hus. Jeg var således nødsaget til at flytte ind i en anden bolig i en periode fra marts måned til sidst i november, hvor jeg fik lov til at flytte tilbage til min bolig.
…
Jeg ændrede ikke postadresse i denne periode idet jeg boede så tæt ved postkassen at mine naboer kunne hente posten til mig.

1.1.2.2. Øvrige vidner.

Alle på vidnelisten har bemærket en høj luftfugtighed i huset og en dårlig muggen lugt specielt i entreen og køkkenet. Det virkede generelt mere fugtigt i den østlige del af huset, som også ligger lavere i niveau end den vestlige del af huset med stue og kontor.

… og … hjalp i maj og juni måned med at fjerne alle de møbler som stof op af vægge og var til stede da vi fandt den store plamage med skimmelsvamp bagved garderobeskabet og skoreolen. Da de tømte garderobeskabet fandt vi meget skimmelsvamp på en del tøj og på bagbeklædningen af skabet.

[Murer 2] har som beskrevet skiftet pudslag ind til grundmuren tættest på det sted hvor den største rørskade senere blev fundet.

[Firma] hjalp med rodalon behandling og malearbejde."

Selskabet har i mail af 21/6 2018 til nævnet bl.a. anført:

"Vi finder indledningsvist anledning til at henvise til, at det forhold, at embedslægen har vurderet at huset skulle lukkes for beboelse i juni 2013 mener vi ikke sandsynliggør eller dokumenterer, at den evt. tilstedeværende skimmelsvamp, som angiveligt er i ejendommen, er en følgeskade af den vandskade som klageren fik konstateret i 2013.

Vi har flere gange opfordret klageren til at få iværksat en skimmelsvampeundersøgelse, herunder har vi hhv. den 27.11.2014 rekvireret Goritas til at forestå undersøgelsen, hvilket klageren efterfølgende har afvist. Den 03.12.2014 foreslog klageren selv et andet firma som han ønskede skulle stå for undersøgelsen, dette accepterer taksator dagen efter og bad om kontaktoplysninger på firmaet og pris på undersøgelsen. Taksator rykkede herefter klageren for disse oplysninger.

Den 29.09.2016 bekræftede taksator overfor klageren, at han havde talt med klagerens rådgiver [ingeniøren] og accepterede samtidigt at de iværksatte skimmelundersøgelse og oplyste klageren om, at vi afholder undersøgelsesudgifterne, hvis skimmelsvampen kan relateres til rørskaden, i modsat fald skal klageren selv afholde udgifterne.

Den 11.05.2017 bekræftede vi overfor klageren at vi også var indstillet på at Teknologisk Institut foretager skimmelundersøgelsen, og at det er vigtigt, at Teknologisk Institut undersøger omfang af skimmel, sammenligner dette med tidligere undersøgelser samt forholder sig til om skimmelvæksten stammer fra den tidligere rørskade eller har andre årsager.

Det er nu over et år siden vi senest opfordrede klageren til at få iværksat undersøgelsen og undre os meget over hvorfor klageren ikke allerede har fået undersøgelsen igangsat.
Vi vil gerne hjælpe klageren med at iværksætte undersøgelsen og klageren er meget velkommen til snarest via ankenævnet at tilkendegive om vi skal kontakte Teknologisk Institut for iværksættelse af en skimmelundersøgelse.

Det skal dog bemærkes, at den undersøgelse som klageren foreslår med at der laves undersøgelse af muren mellem entre og badeværelse ved boreprøver, som skal vise at pudslaget og lecasten har været vandpåvirket af rørskaden efter vores vurdering ikke er den rigtige type undersøgelse. Den vil blot kunne bekræfte, at muren har været opfugtet og udtørret, den vil ikke fortælle noget om, hvorvidt der er sammenhæng mellem vandskaden og skimmelsvampen. Hvis klageren ikke ønsker at tage imod vores tilbud om hjælp til iværksættelse af undersøgelsen, skal vi forinden undersøgelsen iværksættes bede om at få tilsendt klagerens opdrag til Teknologisk Institut ad kommentarer og bemærkninger.

Vi afventer yderligere fra klageren, herunder om han ønsker hjælp til iværksættelse af undersøgelsen, idet vi ikke mener hverken vi eller at ankenævnet vil være i stand til at træffe afgørelse i sagen på nuværende tidspunkt."

Klageren har i mail af 30/9 2018 til nævnet bl.a. anført:

"Som det fremgår af vedlagte PDF-filer har embedslæge … været på tilsyn i mit hus fire gange i kalenderåret 2013 på følgende datoer:

Første besøg: Torsdag den 24. januar 2013, kl. 14.00.

Andet besøg: Onsdag den 6. marts 2013, kl. 14.00. Det vedhæftede billede viser skimmel over fodliste i entreen mellem indgangen til kontoret og stuen.

Tredje besøg: Torsdag den 20. juni 2013, kl. 14.00. Det vedhæftede billede viser den sanerede væg, hvor skoreol og garderobeskab har stået og bagved hvilke det massive angreb af skimmelsvamp blev opdaget i marts måned.

Fjerde besøg: Tirsdag den 24. september, kl. 14.00.

Udtalelser og vurderinger fra embedslægen er sendt på følgende datoer:

Første besøg: Mandag den 4. februar 2013.

Andet besøg: Mandag den 11. marts 2013.

Tredje besøg: Onsdag den 14. august 2013.

Jeg har ikke modtaget noget på skrift vedrørende det fjerde og sidste besøg men blot den besked fra rengøringsfirmaet at … kommune nu kunne tilbyde mig rengøringshjælp i min egen bolig fra den 10. november 2013."

20. 90237

Selskabet har i mail af 6/11 2018 til nævnet meddelt, at det ikke har yderligere bemærkninger.

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen. Et uddrag gengives i det følgende.

Af embedslægerapport af 4/2 2013 fremgår bl.a.:

> "Boligen er en etplans parcelhus i mursten, ifølge BBR opført i 1968 med et beboelsesareal på 104 kvm. Udvendigt fremstår murværket i god stand. Tagrenderne fremstår uden oplagte utætheder.
>
> Indvendigt består boligen af stue, tre værelser, entre, køkken og badeværelse. Huset er præget af rigtig mange bøger, ringbind og blade samt computer tilbehør og kasser mm. Huset fremstår med relativt lav rengøringsstandard.
>
> Det er ikke muligt at besigtige væggene på alle værelserne som har adgang fra entreen pga. kommoder og reoler. I soveværelset dækker et stort garderobeskab hele den ene væg og et mindre garderobeskab en del af væggen mod syd.
> …
> I entreen ses på væggen mod badeværelse større område med misfarvninger forenelig med vækst af skimmelsvamp. Der er målt forhøjet fugtniveau i denne væg.
>
> I stuen ses der ikke synlig vækst af skimmel på væggene men en del af væg overfladen er også dækket af reoler og skabe og derfor ikke tilgængelig for inspektion.
> …
> **Sundhedsfaglig vurdering**
> Ved besigtigelsen er der konstaterede lokale mindre forekomster af skimmelvækst på reol og kommode i kontor lige overfor hovedindgangen samt på vinduesramme i køkken.
>
> Væggene i entreen har de mest udbredte forekomster af skimmelvækst.
>
> Det skal dog anføres, at besigtigelsen ikke var optimal, da det ikke var praktisk muligt at besigtige en stor del af boligens vægge. Det anbefales derfor, at der bliver foretaget en gennemgribende rengøring af boligen samt flytning af reoler, skabe og kommoder, så det kan undersøges, om der på andre vægområder, som aktuelt er utilgængelige, evt. er en betydelig forekomst af fugt og skimmelsvamp. Desuden anbefales det, at konstaterede lokale forekomster af fugt og skimmelsvampe saneres i entre, kontor og køkken.
>
> På de foreliggende oplysninger vurderes forekomsten af fugt og skimmelsvamp i boligen dog ikke at have et sådant omfang, at boligen på den baggrund vurderes at være sundhedsfarlig og således kondemnabel.
>
> Der lægges her også vægt på, at der ved besigtigelsen ikke umiddelbart blev konstateret væsentlige bygningsmæssige mangler, der kan forårsage betydende fugt og skimmelsvamp forekomst.
>
> Såfremt der efter rengøringen af boligen og flytning af møbler og indbo findes tegn på at boligen har et større fugt og skimmelsvamp problem som ikke umiddelbart kan afhjælpes kan det ikke udelukkes at indeklimaet kan udgøre et helbredsmæssigt betydende problem for evt. beboere."

21. 90237

Af embedslægerapport af 11/3 2013 fremgår bl.a.:

"Der var over alt i boligen en indelukket, fugtig lugt. Der var specielt en gennemtrængende stikkende skimmelugt lige når man kom ind af hoveddøren i entreen. Ejer havde i entreen sat en varmekanon, en affugter og samt en olie radiator i drift.

Siden sidste besigtigelse den 24. januar 2013 var der ved rengøringsfirma foretaget rengøring af specielt køkken og badeværelse. Badeværelset fremstod nu rengjort, der sås stadig skimmelvækst omkring vinduesrammen og nederst på karmen. I køkkenet var madvarer fjernet og skabe rengjorte. Der var stadig opmagasineret enkelte ting på bordpladen. Der sås igen skimmellignende vækst på vinduesramme og karm.

Der var foretaget delvis rengøring og oprydning i resten af beboelsen. Det var dog ikke mulig i fuld omfang at inspicere ydervæggen i stue, soveværelse og kontor, da der stadig stod fyldte reoler og tøjskabe mod væggene.

I entreen sås der massiv skimmelignende vækst i et større område på væggen mod badeværelset, lige inden for hoveddøren, hvor der ved sidste besigtigelse var placeret en skoreol. Der var en kraftig grøn pels af skimmel nederst mod fodlisten og en meter op fra gulvet. I garderobeskabet som stod umiddelbart til højre herfor var den grønlige skimmel vokset igennem bagbeklædningen og vokset ind i striktrøjer, som lå på de nederste hylder.
Ovenover den grønlige skimmel var en rand af brunlig og hvid skimmelvækst samt sorte pletter på savsmuld tapetet næsten op til loftet.

De andre steder i entreen var der en rand af skimmelvækst lige over fodlisten langs gulvet. Der er sporadisk i boligen konstateret et øget fugtniveau i væggene, som støder op til entreen.

Der sås i alle de tilstødende rum til entreen spredt forekomst af pletter med skimmelignende vækst på møbler.

Ejer oplyste ved besigtigelsen, at han aktuelt lejer et værelse hos en nabo indtil han atter kan flytte ind i sit hus …

Sundhedsfaglig vurdering
Huset fremtræder ved besigtigelsen tydelig fugtigt og der er konstateret massivt skimmelvækst i entreen, som i sig selv gør boligen sundhedsfarlig.

Omfanget af fugtskader og skimmelvækst kan reelt være større, idet flere vægge ikke kan inspiceres sufficient pga. fyldte reoler.

Det vurderes dog ud fra det foreliggende, at boligen har et betydende fugt og skimmelproblem af væsentlig mere end bagatelagtig karakter, som påvirker indeklimaet og kan give anledning til symptomer hos evt. beboere.

Anvendelse af boligen som beboelse i dens nuværende stand vurderes således at være forbundet med sundhedsfare og samlet set må boligen på baggrund af forekomsten af fugt og skimmelsvamp anses for at være kondemnabel og ikke egnet som beboelse.

Såfremt der ikke tages initiativer til at udbedre skaderne, må det antages at problemerne med fugt og skimmelsvamp tiltager.

I fald boligen fremadrettet igen skal anvendes til beboelse, bør omfanget af skimmel og fugtproblemet endelig afklares og forekomsten saneres forskriftsmæssigt."

Af håndværkertaksatorrapport af 14/1 2014 fremgår bl.a.:

"**Vi dækker din skade**
Den 14. januar 2014 var jeg ude hos dig for at se på din skade. Årsagen til din skade var at varmtvandsrør er utæt i gulv gang.

Sådan dækker vi skaden
Danske Forsikring erstatter udgiften til:
• Sporing
• Demontering og montering af eksisterende vinyl
• Ophugning af del af gulv i gang og køkken ca. 4 m2
• Bortskaffelse af affald
• Reparation af varmt- og koldtvandsrør i gulv i gang og køkken
• Tilstøbning af gulve"

Af taksatorrapport af 3/2 2014 fremgår bl.a.:

"**Vi dækker skaden rørskaden**
Den 3. februar besigtigede jeg skaden sammen med VVS installatør … Årsagen til skaden var utætheder på rørene til vandinstallationen. Han har tidligere udført en midlertidig reparation så køkkenet kunne fungere. Der skal laves en ny installation idet der er omfattende tæring på rørene, det samme gælder varmeinstallationen i badeværelset. Dele af gulvet i bryggerset skal hugges op, i badeværelset er det hele gulvet, der er lavet en kanal i gulvet i gangen og i en del af køkkenet. I badeværelset beskadiges el-gulvvarmen i forbindelse med ophugning, her etableres vandbåret gulvvarme. Skillevægge og gulvkonstruktioner har været opfugtet, det er aftalt, at det undersøges om der er opstået skimmelsvampe.

Sådan dækker vi skaden
Vi erstatter udgiften til:
• VVS: midlertidig reparation, ophugning, udskiftning af tærede rør, evt. opstilling af affugter, nyt toilet (repos skal ikke genopbygges)
• Murer: ny gulvkonstruktion med fliser, reparation af vægfliser, støbning af kanaler i gang og køkken
• Skimmelsvampeundersøgelse, vurdering foretages når resultatet foreligger.
• Maler: omfang vurderes når mureren og smeden er færdige.
• Rengøring"

Af analyseresultat for skimmel af 11/2 2014 fremgår bl.a.:

23. 90237

"Følgende er analyseresultater og vurderinger for de indsendte dyrkningsprøver udtaget den 4. februar 2014 fra ovenstående adresse.

Metoder og materialer
Dyrkningsprøver P1-P3 er udtaget støvfase i indeklimaet. Skimmelsvampesporer udfældes med tiden på overflader og ved at sammenholde sporeforekomster i støvet med eventuelle vækstområder eller hvad der erfaringsmæssigt kan forventes i et typisk indeklima, fås en vurdering af indeklimaets skimmelsvampeflora.
…
Dyrkningsprøver udtaget i støv

Prøve nr.	Prøve udtaget	Vækstgrad på medie	Dyrkningssvar (antal kolonier)
P1	Støv, reol, stue	Massiv	*Penicillium spp. (~125)* *Aspergillus versicolor (~75)* *Altemaria sp.* *Gær* *Mycelia sterilia* *Fungi imperfectum*
P2	Støv, reol, soveværelse	Massiv	*Aspergillus versicolor (~75)* *Penicillium spp. (15)* *Alternaria sp.*
P3	Støv, hylde, køkken	Massiv	*Penicillium spp. (~150)* *Aspergillus versicolor (~150)* *Aspergillus ustus (1)* *Mycelia sterilia* *Cladosporium sp.* *Gær*

Konklusion og vurderinger
Der kan på de fremsendte dyrkningsprøver P1-P3 udtaget i støv konstateres massiv forekomst af spiringsdygtige skimmelsvampesporer. Sporeforekomsten indikerer at indeklimaet belastes af sporer fra et (evt. skjult) vækstområde, da der er (kraftig) overrepræsentation af *Aspergillus versicolor.*"

Nævnet udtaler:

Klagerens hus er en etplans parcelhus i mursten opført i 1968. Den 24/1 2013 besigtigede embedslægen – efter anmodning fra kommunen – huset, og der blev konstateret dårligt indeklima og skimmelsvamp i boligen. Embedslægen anså i rapport af 11/3 2013 på baggrund af forekomsten af fugt og skimmelsvamp boligen for at være kondemnabel og ikke egnet til beboelse, og klageren har været fraflyttet huset fra marts til november 2013. Klageren har oplyst, at der blev konstateret skimmel i entreen på en væg bag skabe og på betondækket under gulvvinyl, og at han i 2013 har foretaget skimmelsanering i entreen og kontrolleret affugtning gennem flere måneder i huset for at nedbringe luftfugtigheden.

24. 90237

I forbindelse med årsaflæsningen af vandmåleren i december 2013 blev der konstateret et ekstraordinært højt vandforbrug i 2013. Klageren anmeldte herefter en rørskade til selskabet den 7/1 2014. Af taksatorrapporterne af 16/1 2014 og 4/2 2014 fremgår det, at der var utæthed på et varmtvandsrør i gulvet i entreen, og at der blev konstateret omfattende tæring på rørene. Selskabet har dækket en ny vandinstallation, og klageren har oplyst, at der også blev nedgravet en ny stikledning. Udbedringen indendørs har medført ophugning af gulvene helt eller delvist i bryggers, badeværelse, gang og køkken.

Af taksatorrapport af 4/2 2014 fremgår, at "Skillevægge og gulvkonstruktioner har været opfugtet, det er aftalt, at det undersøges nærmere om der er opstået skimmelsvampe", og at selskabet erstatter udgiften til "Skimmelsvampeundersøgelse, vurdering foretages når resultatet foreligger". Ifølge notat af 11/2 2014 har analyseresultatet af dyrkningsprøver udtaget i støv fra stue, soveværelse og køkken påvist "massiv forekomst af spiringsdygtige skimmelsvampesporer. Sporeforekomsten indikerer at indeklimaet belastes af sporer fra et (evt. skjult) vækstområde, da der er (kraftig) overrepræsentation af Aspergillus versicolor". Der er herefter opstået uenighed mellem klageren og selskabet, om den dækningsberettigende rørskade er hovedårsagen til opfugtningen.

Klageren har anført, at "hans hovedformål med at indsende klagen til ankenævnet er at få ankenævnets vurdering af om der med det materiale, som på nuværende tidspunkt foreligger i sagen - i tilstrækkeligt omfang sandsynliggør at der er en sammenhæng mellem rørskaden og skimmelsvamp prøverne".

Klagerens krav er, at alt indbo, inventar samt bygningen, vinduer, vægge og lofter rengøres for skimmelsvampesporer. Klageren har endvidere rejst krav om erstatning for ødelagt gulvvinyl i entre mellem køkken og badeværelse, ny dør og dørkarm til erstatning for vandskadet dør og kantlister til loftet i badeværelset, nyt flisegulv i bryggers og nye fodlister, fjernelse af resten af det skimmelsvamp-inficeret savsmuldstapet i køkken og entre og udførelse af ny vægbeklædning, nye kantlister til loftet samt nye fodlister og omlægning af fliserne i indkørslen, hvor der

blev gravet om i forbindelse med udskiftning af stikledningen. Klageren har i klagen til nævnet også anført, at han ikke har modtaget erstatning for sit udlæg til væg- og gulvfliser.

Selskabet har afvist at anerkende klagerens krav med hensyn til fjernelse af skimmelsvamp i huset og har anført, at klageren ikke har sandsynliggjort, at rørskaden har været årsag til øget skimmelvækst i huset. Selskabet har anført, at det på det foreliggende grundlag ikke kan tage stilling til kravene vedrørende gulvvinyl, dør, dørkarm, kantlister og flisegulv, og har opfordret klageren til nærmere at begrunde, hvorfor han mener, at selskabet skal dække disse punkter.

En af selskabets taksator har den 11/5 2017 meddelt klageren at "Ud fra din besked, kan jeg forstå, at du ikke ønsker, at jeg besigtiger dit hus. Da du ikke ønsker at [taksator 2] skal involveres i sagen, er det desværre ikke muligt for mig, at besvare dit brev på en fyldestgørende måde, da jeg som nævnt ikke kan vurdere sagen tilstrækkeligt, alene ud fra korrespondancen i sagen. For at fremme sagen, skal jeg på selskabets vegne derfor oplyse, at [vi] er indstillet på, at du igangsætter den undersøgelse, som du har ønsket udført af Teknologisk Institut, jævnfør dit brev af 19. december 2016."

Nævnet bemærker indledningsvis, at nævnet forudsætter, at selskabet undersøger, om det mangler at udbetale erstatning til klageren for indkøbte fliser til badeværelse og bryggers.

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet, at klageren ikke har bevist, at selskabets første taksator på sagen har lovet at dække en skimmelsanering. Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at det af taksatorrapporten af 4/2 2014 fremgår, at selskabet erstatter udgifter til "Skimmelsvampeundersøgelse, vurdering foretages når resultatet foreligger".

Nævnet finder, at det ikke er muligt uden yderligere undersøgelse at træffe afgørelse i sagen, om hovedårsagen til den konstaterede skimmel i boligen er den dækningsberettigende rørskade eller forhold som husets konstruktion, indretning eller brugeradfærd, om den dækningsberettigende rørskade har medført andre følgeskader, og om der er mangler ved de udførte ar-

bejder, som selskabet hæfter for. Parterne har ikke kunnet opnå enighed om den nærmere udførelse af en sådan undersøgelse, og nævnet finder efter en konkret vurdering, at sagen ikke er egnet til behandling og afgørelse ved nævnet, idet nævnet finder, at der til sagens afklaring må foretages et syn og skøn ved en uvildig sagkyndig, ligesom der kan være behov for parts- og vidneafhøringer – herunder af den sagkyndige.

Nævnet kan derfor ikke behandle sagen, jf. vedtægternes § 4.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

_____

Nævnet kan ikke afgøre sagen.

Klagegebyret tilbagebetales.

Jens Kruse Mikkelsen
formand